

zaaknummer 2011 T 620

Beslissing 26 april 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot 1973 lid van de Congregatie van de Missionarissen van Scheut.

1. De procedure

Het klaagschrift met 4 bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 november 2012.

Op 10 januari 2013 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van aangeklaagde. Voorts is op 12 februari 2013 een inhoudelijke reactie ontvangen van [naam], provinciaal Overste van de Belgisch-Nederlandse Provincie Missionarissen van Scheut, met als bijlage een beschrijving van pater [naam]. Bij brief van 18 maart 2013 zijn door klager nog 3 bijlagen aan de stukken toegevoegd.

Op 28 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.A. Hekster.

Aangeklaagde is eveneens verschenen. Hij werd vergezeld van en bijgestaan door pater [naam], raadslid van het huidige Provinciaal Bestuur van de Belgisch-Nederlandse Provincie van de Missionarissen van Scheut.

Na de zitting zijn door de Klachtencommissie nog twee brieven van aangeklaagde ontvangen. Een brief aan klager, gedateerd 31 maart 2013 en door de juridisch adviseur aan de Klachtencommissie toegezonden en een brief van aangeklaagde, gedateerd 9 april 2013, gericht aan de Klachtencommissie.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager herinnert zich dat hij 11 jaar oud was toen hij naar het [internaat] in [plaats] is gegaan. Hij wilde graag missionaris worden. Het missiecollege [naam] stond op dat moment

onder leiding van de Congregatie van de Missionarissen van Scheut. Het was 1969 toen klager in [plaats] aankwam.

Klager herinnert zich aangeklaagde, die ook voordat klager naar [internaat] ging, hem en zijn ouders thuis heeft bezocht, als zijn mentor op [internaat]. Aangeklaagde introduceerde klager overal op [internaat]. Aangeklaagde heeft ook een klein feestje georganiseerd toen klager 12 jaar oud werd. Klager vertrouwde aangeklaagde zonder aarzeling. Hij had ontzettende last van heimwee en hij vertelde dit ook aan aangeklaagde. De heimwee van klager was zo sterk dat klager na zes weken zijn ouders heeft gevraagd om hem te komen ophalen. Klager herinnert zich dat hij op de dag dat zij zouden komen, al vroeg in de ochtend zijn koffer had ingepakt. Klager zat te wachten in zijn kamertje in de barak, toen aangeklaagde bij hem op zijn kamertje kwam en de volgende gebeurtenis plaatsvond.

Aangeklaagde ging op het voeteneinde van het bed van klager zitten. Aangeklaagde vroeg klager om naast hem te komen zitten. Dat deed klager. Aangeklaagde zei klager dat hij niet weg moest gaan. Klager moest toen huilen. Hij weet nog goed dat hij zich heel schuldig voelde, maar hij wilde ook graag naar huis. Hij herinnert zich dat hij nauwelijks kon stoppen met huilen. Aangeklaagde legde klager toen met diens hoofd op het hoofdkussen neer. Aangeklaagde ging naast klager liggen. Hij streelde klager en hij aaide hem. Vervolgens begon hij klager te kussen, op zijn gezicht en op zijn mond. Hij vertelde klager daarbij dat hij hem ontzettend zou gaan missen. Aangeklaagde is vervolgens bovenop klager gaan liggen. Klager weet nog heel goed dat aangeklaagde vervolgens rijdende bewegingen maakte. Al die tijd bleef hij klager kussen en vertelde hij hem dat hij van hem hield. Al die tijd ging het lichaam van aangeklaagde heen en weer over het lijfje van klager. Wat er daarna is gebeurd, herinnert klager zich niet, maar op een gegeven moment is aangeklaagde opgestaan, trok zijn kleding recht, kamde zijn haar en vertrok.

Wat hem was overkomen, heeft klager toen niet aan zijn ouders verteld. Hij kan zich wel herinneren dat hij enige tijd daarna bij een psycholoog is geweest en dat hij aan hem wel de gebeurtenis heeft verteld. Dat zijn vader en oom in die tijd bij de rector/overste zijn geweest heeft hij pas later vernomen.

2.2. Het leren ging klager na het misbruik niet langer goed af. Na het [college] is hij naar een LOM-school gegaan, maar ook daar lukte het niet. Klager bleef zitten. Hij werd uiteindelijk doorverwezen naar de Mavo en heeft de Mavo-opleiding afgemaakt, waarna hij, door heel hard te werken, het uiteindelijk tot therapeut in de [instelling] wist te schoppen. Ook op andere terreinen heeft het misbruik gevolgen gehad. Klager heeft zich heel lang schuldig gevoeld over wat hem is overkomen en schaamde zich hier tegelijkertijd heel erg voor. Klager voelde zich vaak afgewezen. Klager herinnert zich ook dat hij na het misbruik een woedeprobleem kreeg. Hij kon niet met zijn woede omgaan, wat ertoe leidde dat hij heel hard en vaak begon te schreeuwen en te schelden en dat hij dingen kapot gooide. In die tijd voelde het alsof alles wat in zijn leven gebeurde, de straf van God was voor het misbruik. Opnieuw voelde klager zich machteloos.

Tot op de dag van vandaag kan klager het misbruik nog niet loslaten. Hij heeft zich een leven lang schuldig gevoeld.

2.3. Klager heeft boven alles behoefte aan erkenning. Zoals gezegd, heeft hij zich een leven lang schuldig gevoeld. Klager wil daarenboven helderheid. Zo geeft hij aan: 'Mijn doel is helderheid krijgen over het voorval. Het achtervolgt mij nog steeds, zeker als het gaat over de straf van God. Mijn leven is daarna niet goed verlopen en ik wijt nog steeds een gevoel van schuld aan het verlaten van het seminarie. Ik heb jarenlang rondgelopen met het idee dat het aan mij zelf heeft gelegen. Ik heb de aanleiding gegeven. Ik overwoog zelfs dat pater [naam] van mij hield en dat het houden van iets nieuws was voor mij waar ik later waarde aan hechtte. Ik loop nog met vele vragen rond en wil daar graag een antwoord op hebben. Ik zou graag in contact willen komen met pater [naam], onder begeleiding, om hem de vragen te

stellen. Ik wil afrekenen met de onzekerheid in mijn leven, dat alles een straf van God is. Ik kan nog steeds niet begrijpen waarom pater [naam] dit deed op het laatste moment van mijn verblijf.

3. Het verweer/ De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde heeft ter zitting en in zijn verweerschrift ontkend dat hij klager seksueel heeft misbruikt.

Aangeklaagde heeft verklaard dat hij tussen [periode] als missionaris in Nederland was gestationeerd en dat zijn taak was het recruteren van nieuwe studenten voor het missie-college [naam] en de zorg voor de financiën om het college en het internaat draaiende te kunnen houden. Hij kwam onder meer op scholen om jongens met het vertonen van films enthousiast te maken voor de missie. Als een jongen echte interesse had, kwam hij ook bij de ouders van de jongen thuis. Aangeklaagde was betrokken bij nieuwe jongens tot maximaal drie weken na hun komst op [internaat]. Aangeklaagde was geen mentor, maar gelet op zijn interesse in het wel en wee van de jongens die hij gerekruteerd had, hield hij nog wel contact met de jongens. Het is dus mogelijk dat klager aangeklaagde als een soort mentor zag.

Aangeklaagde had verder geen functie op het internaat en woonde er zelfs niet. Hij woonde op Oud-[internaat], maar was vanwege zijn taak in de buitendienst maar weinig thuis.

Op het moment van de door klager gestelde gebeurtenis, was aangeklaagde waarschijnlijk niet of nauwelijks aanwezig op het terrein. September was immers een drukke periode en dan was hij de hele maand op pad. Aangeklaagde kan dit niet onderbouwen met stukken.

In de inhoudelijke reactie van de Congregatie heeft pater [naam] gesteld dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Hij stelt voorts dat er niets bekend is over het bezoek van klagers vader en oom bij de rector/overste van de Missionarissen van Scheut. Zelf was hij destijds werkzaam op [internaat] en hoewel hij daar een centrale rol speelde, is ook hem niets bekend over mogelijk seksueel misbruik.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde gebeurtenis bij zijn vertrek uit [internaat] seksueel misbruik inhoudt in de zin van de Procedure.

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

De verklaring van klager dient derhalve, aangezien aangeklaagde heeft betwist dat hij zich jegens klager seksueel heeft gedragen door voldoende bewijs te worden ondersteund.

4.4. Op grond van de stukken en de verklaringen van klager en aangeklaagde kan worden aangenomen, dat klager voordat hij op [internaat] kwam aangeklaagde kende van een

huisbezoek en dat klager hem - zeker in de eerste weken van zijn verblijf op [internaat] - regelmatig op [internaat] heeft ontmoet en heeft gesproken en in hem vertrouwen heeft gesteld. Evenzeer acht de Klachtencommissie het alleszins aannemelijk, dat klager zijn heimweegevoelens met aangeklaagde heeft gedeeld en ook dat aangeklaagde - toen klager na zijn wens [internaat] te verlaten - op de dag van zijn vertrek nog op zijn kamer is geweest en met hem over zijn vertrek heeft gesproken. De Klachtencommissie acht echter onvoldoende bewijs aanwezig om aannemelijk te achten, dat aangeklaagde klager toen seksueel heeft misbruikt.

De Klachtencommissie stelt voorop dat het op zichzelf beschouwd niet voor de hand ligt, dat seksueel gedrag plaatsvindt in een situatie waarin het slachtoffer op het punt staat te vertrekken en diens ouders hun komst reeds hebben aangekondigd.

Voorts merkt de klachtencommissie ten aanzien van het door klager aangevoerde steunbewijs het volgende op.

4.5. In de rapportage van psycholoog [naam], gedateerd 12 november 1969 is vermeld "dat het onderzoek aanwijzingen geeft, dat een volwassene op kostschool zich op een ongepaste wijze met hem heeft geoccupeerd. Dat heeft hem emotioneel wel geraakt, maar het is voor hem zeker minder traumatisch geweest dan de ouders doen voorkomen".

Dit onderdeel van de rapportage geeft geen concrete aanwijzing dat klager toen melding heeft gemaakt van seksuele handelingen of gedragingen, of anders gezegd dat klager aan de psycholoog de gebeurtenis heeft verteld zoals hij deze in zijn klaagschrift heeft omschreven. Kennelijk is de mogelijk ongepaste wijze van occupatie (bezigheid) wel in het gesprek met de ouders aan de orde geweest, maar voor de ouders is dat vervolgens geen aanleiding geweest om van klager daarover meer te vernemen, hetgeen doet veronderstellen dat voormelde bezigheid niet van seksuele aard is geweest, maar mogelijk een te nadrukkelijke uiting van gevoelens van genegenheid op het moment van klagers vertrek en/of wellicht in de contacten voordien.

Bovendien valt op, dat de rapportage van [psycholoog], waarin een meer totaalbeeld wordt geschetst van de geestelijke situatie van klager, niet is gericht aan de ouders van klager en dat de rapportage voorts is voorzien van een akkoordverklaring van het schooladviescentrum.

Een en ander maakt het aannemelijk, dat psycholoog [naam] niet door de ouders is ingeschakeld, maar door het schooladviescentrum. Van het inschakelen van een psycholoog primair in verband met een verdenking van seksueel misbruik is dan ook kennelijk geen sprake geweest.

4.6. De verklaring van klagers moeder, gedateerd 21 juni 2012, houdt in dat haar man en broer destijds naar de rector/overste zijn gegaan voor een gesprek, omdat [naam] door zijn gedrag argwaan wekte omtrent de verhouding met pater [naam]. Dat die argwaan ook duidde op mogelijk seksueel misbruik, wordt niet verklaard. Klager zelf had daarover aan hen niets verteld.

Het lijkt dan ook meer voor de hand, dat het gesprek met de rector/overste is verzocht om meer te weten over de niet succesvolle periode van klager op [internaat], maar niet werd ingegeven door een verdenking van seksueel misbruik.

4.7 Wanneer klager het door hem gestelde seksuele misbruik aan zijn ouders heeft verteld, wordt overigens niet duidelijk. Aan zijn huidige echtgenote heeft klager over zijn ervaring verteld ruim voor het huwelijk in 2000, aldus ook haar schriftelijke verklaring, gedateerd 26 augustus 2012.

Haar verklaring over hetgeen door klager is verteld houdt echter een element in, te weten dat de pater met zijn eigen en [naam] geslachtsdeel speelde, dat niet voorkomt in de beschrijving van de seksuele gedraging in het klaagschrift en niet in hetgeen klager daarover ter zitting heeft verklaard. Daardoor boet de verklaring van de echtgenote aan bewijsbetekenis in,

hoewel de Klachtencommissie wel aanneemt dat klager haar over zijn ervaring bij zijn vertrek uit [internaat] heeft verteld.

Ook de emailverklaringen van mevr. [naam], waaruit volgt dat klager tijdens zijn opleiding tot therapeut meer dan eens aan haar en in de intervisiegroep over zijn seksuele ervaring heeft gesproken, bevatten elementen, die aanwijsbaar niet juist zijn, zoals de manier waarop klagers ouders destijds op zijn seksuele ervaring hebben gereageerd en dat klager was verhuisd en aangeklaagde tegenover hem kwam wonen. Klager heeft het in zijn jeugd niet aan zijn ouders verteld en aangeklaagde heeft nooit tegenover klager gewoond.

Wel valt aan te nemen dat klager in zijn opleidingsperiode psychotherapie over zijn seksuele ervaring met haar en medestudenten heeft gesproken.

Dit geldt ook voor de verklaring van klagers zoon [naam], inhoudende dat klager hem op zijn 18^e over seksueel misbruik dat door pater [naam] gepleegd zou zijn, heeft ingelicht.

De verklaringen van zijn echtgenote, zijn zoon en [naam] bevatten echter slechts datgene wat zij zeggen van klager zelf te hebben vernomen en deze verklaringen hebben derhalve slechts beperkte bewijsbetekenis.

De conclusie van de Klachtencommissie is, dat het bewijs - ook in onderling verband en samenhang beschouwd en mede gelet op alle dossierstukken - onvoldoende is om aan te nemen dat aangeklaagde jegens klager seksueel misbruik heeft gepleegd..

Ook de na de zitting door aangeklaagde geschreven brieven bevestigen slechts dat aangeklaagde thans zeer begaan is met klager, maar zich niet kan herinneren en ook niet kan voorstellen dat hij zich jegens klager seksueel heeft misdragen.

4.8 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Belgisch-Nederlandse Provincie van de Missionarissen van Scheut, de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 april 2013 door mr. H.J.Schepen, voorzitter, Prof. Dr. H.B.M. van de Wiel en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.